

Mokymasis tarnaujant: metodas, kuriantis bendruomenių saugumą

Citata

Mokymasis tarnaujant yra stipus mokymosi patyrimas, kuriame interesai susiduria su informacija, vertybių formavimu ir veiklumu. Mokymas vyksta dviem aspektais: vidinis aspektas – savęs paties pažinimas, stiprinimas savęs motyvacijos ir vertybių; bei išorinis aspektas – mokymasis apie pasaulį, jo kelius, kuriais einant ir vykdant savanorišką darbą, galima spręsti esmines problemas.

-David Sawyer, Alec Dickson Servant Leader Award Recipient

Mokymosi tarnaujant apibrėžimas

Tai yra mokymo metodas, kuriame dalyviai mokosi ir tobulėja per aktyvų dalyvavimą kruopščiai organizuotoje socialinėje savanoriškoje veikloje, kuris:

- Sustiprina ir išplečia mokymąsi už klasės ribų
- Moko ir sustiprina akademinų, socialinių bei asmeninių įgūdžių pritaikymą gyvenimo realiose situacijose
- **Stiprina pagalbos ir rūpesčio kitais jausmą ir poreikį**
- **Sprendžia aktualias mokyklos ir bendruomenės problemas**
- **Kuria mokyklos ir bendruomenės ryšius**
- Integruojamas į akademines programas ar programą
- Skiria laiko aptarimui ko išmoko padėdami kitiems ir dalyvaudami savanoriškoje veikloje

XXI amžiaus įgūdžiai

Partnership for 21st Century Skills, Corporate Voices for Working Families, Society for Human Resource Management, and The Conference Board, 2006

- Kritinis mąstymas/Problemų sprendimas
- Darbas komandoje ir bendradarbiavimas
- Įvairiapusiškumas
- Lyderystė
- Kūrybiškumas/Novatoriškumas
- Nuolatinis tobulėjimas/Kryptingumas
- Etiškas darbas
- Etika/Socialinė atsakomybė

Keturi mokymosi tarnaujant žingsniai

1. Pasiruošimas

2. Veiksmas

3. Aptarimas

1. Demonstravimas/Šventimas

Pasiruošimas

- Įvardinti poreikį
- Sudaryti savo būtinų įgūdžių ir žinių sąrašą
- Bendradarbiauti su bendruomene ir jos partneriais
- Sudaryti planą kaip sustiprinti mokinių atsakomybę
- Įjungti mokymąsi per savanorystę kaip natūralų programos išplėtimą

Veiksmas

Mokiniai patys teikdami paslaugas, netiesiogiai įsitraukdami į veiklas ar pilietines akcijas:

- Įsitraukia į prasmingą veiklą
- Naudojasi savo žiniomis ir turimais įgūdžiais
- Patiria realius išgyvenimus
- Mokosi, klysta ir patiria sėkmę saugioje aplinkoje

Aptarimas

Nuolatos aptariant veiksmus, vaikai mokosi:

- Aptarti kas vyko veiksmo metu
- Užfiksuoja įvykusius pokyčius
- Išsako savo mintis ir jausmus
- Pritaiko savo įgytą patirtį platesniame kontekste

Pristatymas / Šventė

Mokiniai, parodydami savo įgūdžių meistriškumą, supratimą ir rezultatus:

- Turi galimybę pasidalinti su savo tėvais, bendraamžiais ir bendruomenės nariais
- Laiško ar straipsnio parašymas apie bendruomenės skaudžias problemas
- Įgyvendindami projektus ir dalindamiesi patirtimi, praturtinama bendruomenė

Mokymasis tarnaujant ir pilietinę veiklą

- Mokymasis tarnaujant padeda mokiniams suprasti bendruomenės poreikius, veiklose pradeda laikytis etikos standartų, vysto platesnį politikos ir moralės suvokimą (Westheimer and Kahne 2000).
- Mokiniai, kurie įsitraukia į mokymosi tarnaujant veiklas, rodo augantį bendruomenės problemų suvokimą, tiki galintys patys daryti realius pokyčius ir yra pasirengę padėti ateityje (Melchior 1999, Berkas 1997).
- Mokiniai geriau jaučia atsakomybę už bendruomenę, jaučia galintys daryti pokyčius, didėja noras būti aktyviu bendruomenės nariu (Learning in Deed, 2002).

Mokymasis tarnaujant ir prevencija

- Vaikai, kurie yra įsitraukę į mokymosi tarnaujant veiklas mažiau susvetimėja, mažiau tarpusavio santykių problemų, retėja administracinių teisės pažeidimų, mažėja areštų ir priešlaikinio nėštumo problemų (Kirby 2001)
- Mokymasis tarnaujant nutolina nesaugius seksualinius santykius. Toje pačioje studijoje buvo pastebėta, kad sumažėja agresyvus elgesys (O'Donnell, et al. 1999).
- Mokymasis tarnaujant yra efektyvi strategija žalingų įpročių prevencijai ir iškritimui iš mokyklos (Shaffer, 1993, and Duckenfield & Swanson 1992).

Mokymasis tarnaujant ir asmeninis augimas

Asmeninis augimas – tai savęs tobulinimas ir savo galimybių supratimas.

- Padeda labiau pasitikėti savimi, auga pagarba sau ir savivertė.
- Vystomas identiteto jausmas.
- Pagerina savęs suvokimą.
- Auga nepriklausomybė ir autonomija.
- Daro atviresnius naujiems iššūkiams ir vaidmenims.
- Plėtoja gebėjimą prisiimti atsakomybę ir iššūkius.
- Pagerina reikalingumo ir tikslo suvokimo jausmą.
- Skatina teigiamas asmenines vertybes ir įsitikinimus.
- Kuria atsakomybę už save patį ir savo veiksmus.

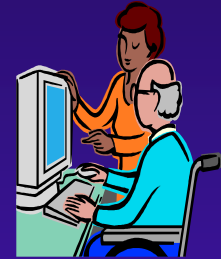
Šaltinis: M. Duckenfield & L. Swanson, *Service-Learning: Meeting the Needs of Youth at Risk*, National Dropout Prevention Center, pp. 7-9.

Mokymasis tarnaujant ir socialinis augimas

Socialinis augimas – socialiniai įgūdžiai.

- Didėja bendravimo įgūdžiai
- Auga lyderystės įgūdžiai
- Skatina bendrumo jausmą
- Skatina rūpesčio jausmą kitais
- Vysto galimybę dirbti kartu su kitais
- Pagerina suvokimą ir supratimą apie kitus žmones iš įvairiausių kultūros sluoksnių
- Pagerina dalyvavimo kokybę bedraamžių grupėje

Šaltinis: M. Duckenfield & L. Swanson, *Service-Learning: Meeting the Needs of Youth at Risk*, **National Dropout Prevention Center**, , pp. 7-9.

Mokymosi tarnaujant nauda mokiniams

Pilietiškumas – atsakomybė multikultūrinėje ir demokratinėje visuomenėje

- Kuria atsakomybės prieš visuomenę ir gebėjimo prisidėti prie jos kūrimo jausmą
- Skatina demokratinį dalyvavimą (kompetentingas pilietiškumas, dalyvavimas rinkimuose)
- Sustiprina suvokimą bendruomenės poreikių
- Formuoja organizacinius gebėjimus
- Skatina ir kuria socialinio aktyvumo įgūdžius (įtikinėjimas, domėjimaisi politika, pareiškimų formavimas)
- Pokyčių galimybių veiklos pagalba tikėjimo stiprinimas

Voter Registration

Source: M. Duckenfield & L. Swanson, *Service-Learning: Meeting the Needs of Youth at Risk*, National Dropout Prevention Center, pp. 7-9.

Mokymosi tarnaujant nauda mokiniams

Pasirengimas darbui – gebėjimai, kurie padeda mokiniams įgyti darbo patirtį ir ištyrinėti karjeros ir veiklos krypčių galimybes

- Formuoja humaniškos pagalbos įgūdžius
- Skatina profesionalumą (apsirengimas, elgėsi, prižiūra)
- Formuoja realistines darbo idėjas
- Kuria veikimo, kaip komandos nario, galimybę
- Sustiprina realius darbo įgūdžius (punktualumą, nuoseklumą, atidumą)
- Suteikia kontaktinę informaciją ir suvokimą apie galimas darbo galimybes

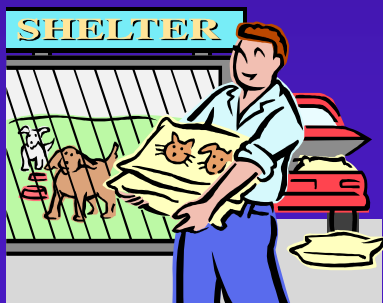
Šaltinis: M. Duckenfield & L. Swanson, *Service-Learning: Meeting the Needs of Youth at Risk*, National Dropout Prevention Center, pp. 7-9.

Mokymosi tarnaujant kokybiniai pasiekimai

Billig and Root, 2005

- Akademinis įsitraukimas
- Mokyklos vertė
- Atsidavimas mokyklai
- Mėgavimasis dėstomais dalykais
- Įsisavinimas pilietinių įgūdžių
- Prisirišimas prie bendruomenės
- Pilietinis nusiteikimas
- Mokinių veiksmingumo jausmas
- Pilietinis įsitraukimas
- Savo pilietinių žinių deminstravimas

LIONS QUEST

mokymosi tarnaujant tyrimai

- **Mažesnis mokinių iškrentančių iš mokyklos skaičius ir sumažėjusi rizika**
- **Sustiprėjęs fizinių ir dvasinių jėgų atgavimas**
- **Žymus vertės bendruomenėje įgyjimas, sustiprėjusios tarpasmeninės kompetencijos**
- **Sumažėjęs rūkymas**
- **Mažas nusikalstamumas**
- **Žymus akademinų įvertinimų pagerėjimas**

